

JAARVERSLAG 2016

SBF

samenwerkende
brancheorganisaties
filantropie

Woord vooraf

Filantropie staat voor bijdragen in de vorm van geld, goederen en tijd (expertise), vrijwillig ter beschikking gesteld door individuen en organisaties, waarmee primair doelen van algemeen nut worden gesteund. De moderne filantropie bestrijkt het brede terrein van algemeen nut zoals het sociale domein, gezondheidszorg, kerk en levensbeschouwing, kunst en cultuur, natuur, onderwijs en onderzoek en sport en recreatie. De sector filantropie maakt onderdeel uit van de Nederlandse non-profitsector, maar onderscheidt zich hiervan op het punt van eigen financiële middelen.

In 2016 is vooral hard doorgewerkt aan de wording van het Validatiestelsel. Opnieuw werden belangrijke besluiten genomen, in het bijzonder in de ledenkringen van de vier partners. Bij de goede doelen is de nieuwe erkenningsregeling in werking getreden, door de vermogensfondsen werd een begin gemaakt met een stelsel van zelfregulering en door de kerken werden stappen gezet in de richting van een nieuwe rechtspersoon voor eigenstandig toezicht.

Belangrijk in 2016 waren de vele gesprekken die SBF op diverse niveaus heeft gevoerd met het Ministerie van Veiligheid en Justitie (V&J), het Ministerie van Financiën en de Belastingdienst ter zake van de in 2014 door toenmalig staatssecretaris Teeven toegezegde AVV (algemeen verbindend verklaring) van het Validatiestelsel. Uiteindelijk is door de huidige staatssecretaris Dijkhoff (V&J) besloten dat er geen AVV komt. Middels een brief van aan de Tweede Kamer (8 november 2016) heeft hij als alternatief voor de AVV aan SBF vier maatregelen toegezegd om de brede werking van de Erkenningsregeling voor de goede doelen te helpen ondersteunen. De Staatssecretaris ziet onder de gegeven omstandigheden af van verdere betrokkenheid van de overheid bij de stelsels van zelfregulering die bij CIO (voor kerkgenootschappen) en FIN (voor vermogensfondsen) in ontwikkeling zijn.

SBF blijft zich ook in 2017 concentreren op het bevorderen van goede randvoorwaarden voor een optimaal functionerende filantropische sector.

J.J.J. van Lanschot

Voorzitter

1. Algemeen

1.1 Doelstelling

De Samenwerkende Brancheorganisaties Filantropie richten zich op het bevorderen van goede randvoorwaarden voor een optimaal functionerende filantropische sector. SBF overlegt met de overheid inzake voorgenomen beleid, uitvoeringskwesties en wetgeving.

Actuele dossiers zijn het toepasselijke fiscale stelsel (b.v. ANBI-status; giftenaftrek), kwaliteit en toezicht (Validatiestelsel, b.v. Erkenningsregeling Goede Doelen) en overige wet- en regelgeving.

1.2 Oprichting en vestigingsplaats

De stichting is opgericht op 28 april 2011 en gevestigd te 's-Gravenhage. De stichting is op 4 mei 2011 ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nummer 52655571.

De stichting is per 1 januari 2011 aangemerkt als Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI).

1.3 Samenstelling bestuur en wijzigingen in organisatie

Het bestuur van de stichting kwam in 2016 zes maal bijeen, waarvan drie keer met directeuren samen. In het verslagjaar heeft zich een aantal wijzigingen in de samenstelling van het bestuur voorgedaan. Het bestuur was per 31 december 2016 als volgt samengesteld.

- Mr. J.J.J. (Joost) van Lanschot, voorzitter, bestuurslid op voordracht van de FIN, Vereniging van Fondsen in Nederland (sinds december 2015);
- Mr. J.C.G.M. (John) Bakker, secretaris/penningmeester, bestuurslid en lid van het moderamen van het Interkerkelijk Contact in Overheidszaken (sinds juni 2011);
- Drs. J. (Jan) van Berkel, bestuurslid op voordracht van Goede Doelen Nederland (sinds juli 2016);
- A. (Fons) van Rooij, bestuurslid op voordracht van het NLFL, voluit (sinds november 2015).

In de junivergadering werd afscheid genomen van waarnemend voorzitter Jhr. Ing. J.J. de Graeff.

De stichting wordt vertegenwoordigd door het bestuur dan wel door twee gezamenlijk handelende bestuurders.

De bestuursleden ontvangen geen vergoeding voor hun bestuurlijke werkzaamheden. De bestuursleden voldoen aan de integriteitseisen zoals deze voor ANBI's van toepassing zijn.

1.4 Structuurwijziging SBF platform

De SBF-partners werken sinds 2006 voor de behartiging van hun gezamenlijke belangen samen. In 2011 is stichting SBF opgericht. Inmiddels geven SBF partners de samenwerking op een andere wijze vorm door middel van een platformovereenkomst. Deze is in de loop van 2017 geconcretiseerd. De bestaande stichting is omgezet in een beheersstichting die aan het platform ondersteuning biedt.

Tevens is besloten dat het platform SBF per 1 juli 2016 ondersteund wordt door een secretaris. Vanaf juni 2016 vergaderen SBF bestuurders en directeuren reeds samen.

1.5 Bureau

In het verslagjaar was G. (Gosse) Bosma, tevens directeur Goede Doelen Nederland, directeur a.i. tot 30 juni 2016 en was in dezelfde periode T.Z.R. (Thaïsa) Wiebing officemanager. Vanaf 1 juli 2017 is Suzanne Kooij secretaris; zij werkt voor SBF op ZZP basis.

1.6 Huisvesting

SBF was tot en met juni 2016 gevestigd op het Louis Couperusplein in Den Haag, mede mogelijk gemaakt door Fonds Slachtofferhulp Nederland. Vanaf 2016 is het bezoekadres van SBF Jan van Nassastraat 102, mogelijk gemaakt door de de FIN, Vereniging van Fondsen in Nederland.

1.7 Financiën

De SBF streeft naar de grootst mogelijke transparantie over de eigen financiën. In dat kader zal de jaarrekening van 2016, zodra deze gereed is, worden gepubliceerd op de SBF-website. De jaarrekening wordt gecontroleerd door een onafhankelijke accountant.

1.8 Contactgegevens

Bezoekadres

Jan van Nassastraat 102, Den Haag

Postadres

Jan van Nassastraat 102, Den Haag

Website www.sbf-filantropie.nl

E-mail info@sbf-filantropie.nl

2. Beleid en activiteiten in 2016

SBF is zich in 2016 nog meer gaan focussen op haar kerntaken.

2.1 Validatiestelsel: ondersteunende maatregelen in plaats van AVV

Het Validatiestelsel, of beter: de verdere ontwikkeling ervan, was wederom topprioriteit voor SBF in 2016. Met de totstandkoming van dit stelsel van toezicht en verantwoording wordt gestreefd naar een voor het publiek overzichtelijk en voor alle filantropische instellingen werkbaar geheel van afspraken voor kwaliteit, verantwoording en toegankelijke publieksinformatie.

In het in 2011 gesloten convenant 'Ruimte voor Geven' werd afgesproken een nieuw stelsel voor toezicht en verantwoording te ontwikkelen. De werkzaamheden voor de ontwikkeling van het zogenaamde Validatiestelsel begonnen in 2012.

In 2016 maakte het Ministerie van Veiligheid en Justitie (V&J) aan SBF bekend, dat de AVV (Algemeen Verbindend Verklaring) van het Validatiestelsel - die was toegezegd in 2014 door toenmalig staatssecretaris Teeven - er niet zou komen. Dit niet doorgaan van de AVV riskeerde de verdere implementatie en verbreding van het Validatiestelsel op losse schroeven te zetten. SBF heeft hierop actie ondernomen en ingezet op overleg op hoog niveau met de ministeries van V&J en Financiën. Tijdens een tweetal gesprekken met een Directeur-Generaal van V&J, waarbij ook Financiën en de Belastingdienst op directieniveau vertegenwoordigd waren, is de toezegging, door Staatssecretaris Dijkhoff van V&J, aan de Tweede Kamer voorbereid van vier ondersteunende maatregelen door de overheid om de Erkenningregeling voor goede doelen een brede werking te geven.

Deze maatregelen, die in de plaats van de AVV komen, worden in een brief aan de Tweede Kamer dd. 8 november 2016 uiteengezet. In een vergelijkbare brief van de Staatssecretaris aan SBF worden deze vier maatregelen door de Staatssecretaris wat uitgebreider behandeld en toegelicht (zie hieronder).

Het gevolg geven, samen met de ministeries van V&J en Financiën en de Belastingdienst, aan deze maatregelen is vooral een aangelegenheid van GDN en NLFL, in samenwerking met CBF. De implementatie wordt uitgewerkt onder leiding van de Stuurgroep Erkenningregeling.

In de SBF vergaderingen zal steeds een update worden gegeven van hoe het staat. Het initiatief ligt dus bij de Stuurgroep, SBF speelt een rol waar nodig.

De Staatssecretaris waardeert in zijn brief de inspanningen die CIO en FIN zich getroosten om voor kerken en vermogensfondsen een stelsel van zelfregulering te ontwikkelen, en ziet in deze geen noodzaak voor verdere betrokkenheid van de overheid.

Hieronder bespreek ik de vier voorgenomen maatregelen telkens gevolgd door een feitelijke weergave van de stand van zaken.

Maatregel 1. Mogelijke verbinding tussen de Erkenningregeling en de ANBI-regeling

In de brief van de Staatssecretaris aan SBF staat:

'De Belastingdienst en de sector onderzoeken of een verbinding tussen de Erkenningregeling en het ANBI-stelsel voldoende meerwaarde kan bieden voor beide partijen. De meerwaarde zou erin gelegen kunnen zijn enerzijds dat door de Erkenningregeling zichtbaarder wordt welke

organisaties bonafide zijn en anderzijds dat een verbinding mogelijk behulpzaam zou kunnen zijn bij de uitvoering van de ANBI-regeling. Indien er voldoende meerwaarde blijkt te zijn zal worden onderzocht op welke wijze de verbinding dan vorm kan worden gegeven.'

Stand van zaken: In 2016 zijn voorbereidingen getroffen door het fondsenwervende deel van de sector (Goede Doelen Nederland, Nederland Filantropieland en CBF) om deze maatregel nader vorm te gaan geven in gezamenlijkheid met de Belastingdienst. E.e.a. heeft in 2017 nader beslag gekregen.

Maatregel 2. Koppeling Erkenning - Loterijen

In de brief van de Staatssecretaris aan SBF staat:

'Ik wil de brede werking van de Erkenning bevorderen door in de beleidsregels als een eis op te nemen dat een goed doel erkend moet zijn om voor begunstiging door een meerjarige goededoelenloterij in aanmerking te kunnen komen, mits hierbij wordt voldaan aan de in het huidige beleid gestelde eisen en uitgangspunten. Dat betekent dat ik de beleidsregels in die zin zal aanpassen, mits:

1. sprake is van materiële gelijkwaardigheid tussen de normen van de Erkenningsregeling en de ANBI-normen (overigens kan de erkenning zwaarder zijn dan de ANBI-toets);
2. de Erkenningsregeling breed toegankelijk is, gelet op het uitgangspunt van het huidige beleid dat een zo breed mogelijke groep goededoelenorganisaties de mogelijkheid heeft afdrachten te ontvangen vanuit goededoelenloterijen;
3. de inpassing van de Erkenning niet leidt tot strijdigheid met het toepasselijk Europees recht.'

Stand van zaken: Eind 2016 zijn de voorbereidingen getroffen tot het materieel gelijkwaardig maken van de normen van de Erkenning aan de ANBI-nomen, hetgeen mei 2017 daadwerkelijk is gerealiseerd. Ook is de brede toegankelijkheid van de Erkenningsregeling inmiddels door de sector aangetoond. Eind 2016 is ook het onderzoek gestart naar het al dan niet strijdig zijn met het toepasselijk Europees recht van de inpassing van de Erkenning in de beleidsregels inzake Loterijen. Hierbij is door V&J de Landsadvocaat ingeschakeld.

Maatregel 3. Koppeling Erkenning aan Rijkssubsidieregelingen

In de brief van V&J aan SBF staat:

'Bij de onder 3 genoemde optie verdient opmerking dat deze eerst verder onderzocht moet worden alvorens te kunnen beoordelen in hoeverre en onder welke voorwaarden deze optie daadwerkelijk handen en voeten kan worden gegeven. Mijn ministerie committeert zich om dit nog in 2016 op te pakken en te onderzoeken wat de mogelijkheden en belemmeringen in dit kader zijn. Zo zal onder meer worden gekeken of de Erkenning een rol kan spelen bij het gezamenlijke streven naar administratieve lastenverlichting voor zowel subsidiegever als -ontvanger. Overigens hecht ik ook in dit kader aan een onafhankelijk oordeel of de normen toereikend zijn zoals hiervoor onder punt 2 vermeld.'

Stand van zaken: Wat dit punt betreft zijn eind 2016 door SBF/CBF en V&J gezamenlijk de eerste stappen gezet om de aanpak hiervan te onderzoeken.

Maatregel 4. Financiële ondersteuning bekend maken Erkenningsregeling

In de brief van V&J aan SBF staat:

'In het kader van de onder 4 genoemde optie ben ik bereid om in 2017 een sectorbrede publiekscampagne financieel, in de vorm van subsidie, te ondersteunen om de bekendheid van de erkenning bij het publiek te vergroten. Ook wil ik praktische ondersteuning bieden, waarbij gedacht wordt aan het ter beschikking stellen van de expertise binnen mijn ministerie op het terrein van publiciteit. De sector zal mij het eerste kwartaal van 2017 daartoe een plan voorleggen. Dit plan zal ik beoordelen op onder meer effectiviteit en doelmatigheid. '

Stand van zaken: De uitwerking van dit punt is opgepakt door het fondsenwervende deel van de sector in samenwerking met het Ministerie van V&J, waarbij CBF e.e.a. coördineert.

2.2. Fiscaliteit

SBF zet zich in voor een fiscaal stelsel dat filantropie ondersteunt en stimuleert en bijdraagt aan een positief geefklimaat.

In 2016 vonden twee fiscalisten overleggen plaats; hierin werden ontwikkelingen en knelpunten besproken. Naast de SBF-partners namen hieraan een aantal deskundige fiscalisten deel.

Op 17 januari 2016 stuurde SBF een brief aan het Ministerie van Financiën, waarin een viertal knelpunten werden beschreven waarmee filantropische instellingen in de praktijk worden geconfronteerd.

Uitvoeringsoverleg Belastingdienst

In 2016 vond twee keer het zogenaamde Uitvoeringsoverleg plaats. In dit overleg worden kwesties besproken die bij de uitvoering van ANBI-regelingen aan de orde komen. Naast de SBF-partners wordt hieraan deelgenomen door vertegenwoordigers van het ANBI-team en ambtenaren van DG Belastingen

2.3. Overig

Reacties op concept wetgeving

Op 23 augustus 2016 heeft SBF schriftelijk gereageerd op het conceptvoorstel ter implementatie van richtlijn (EU) 2015/849 inzake voorkoming gebruik financieel stelsel voor witwassen geld of terrorismebestrijding. In de SBF reactie kwam de UBO-problematiek bij ANBI's aan de orde.

Monitoring evaluatie Giftenaftrek en ANBI / SBBI regelingen

Behoud en liefst versterking van de giftenaftrek is voor SBF essentieel.

In het vierde kwartaal van 2016 vond in opdracht van het Ministerie van Financiën een onderzoek naar de doelmatigheid van de Giftenaftrek plaats, o.a. door onderzoeksbureau Dialogic. Tevens werden de ANBI en SBBI regelingen geëvalueerd door dit ministerie. SBF heeft input geleverd voor deze onderzoeken en heeft deelgenomen aan een bespreking bij Dialogic en bij het Ministerie van Financiën. Tevens heeft SBF het verloop van de evaluaties nauwlettend gevolgd.

Input verkiezingsprogramma's

De SBF heeft voorbereidend op de verkiezingen de volgende aanbevelingen gedaan als input voor de verkiezingsprogramma's: geven aan goede doelen moet nog aantrekkelijker worden, geen onnodige beperkende regels voor ANBI's en een maatschappelijk kansspelbeleid. Met deze aanbevelingen zijn diverse politieke partijen door SBF benaderd.

Breed sectoroverleg

Regelmatig vindt een overleg plaats met belangenorganisaties die niet bij SBF zijn aangesloten maar wel belang hebben bij de werkzaamheden van SBF. In 2016 heeft dit Breed Sectoroverleg niet plaatsgevonden; wel zijn deelnemers regelmatig op de hoogte gehouden van de activiteiten van SBF. Deelnemende organisaties zijn o.a.: Partos, Groene 11, Samenwerkende Gezondheidsfondsen, Kunsten '92, Federatie Cultuur, samenwerkende universiteitsfondsen en Partin.